

Návrat Ivanišviliho do čela Gruzínského snu

Bidzina Ivanišvili
Zdroj: Wikimedia
Commons

Bidzina Ivanišvili, nejbohatší muž Gruzie a někdejší premiér, ohlásil návrat do politiky na post předsedy strany Gruzínský sen, kterou v roce 2012 založil a s níž slavil v tomtéž roce drtivé vítězství ve volbách nad dlouho dominantní stranou tehdejšího prezidenta Saakašviliho. Přesto, že se Ivanišvili po roce v křesle premiéra stáhl z vrcholné politiky do ústraní, má se všeobecně za to, že nadále disponoval rozhodujícím vlivem z pozice šedé eminence.

Ivanišvili údajně k politickému comebacku svolil na základě osobní žádosti čelných představitelů Gruzínského snu, včetně stávajícího předsedy vlády Kvirikašviliho. Tento comeback by měl zefektivnit fungování strany a dodat jí novou dynamiku. Političtí komentátoři pak poukazují na to, že Gruzii čekají za pár měsíců – v říjnu 2018 – prezidentské volby. A Ivanišvili má v roli krizového manažera urovnat rozkol, který ve straně

vznikl právě kvůli tomu, kdo by měl být jejím kandidátem do prezidentského klání.

(EN) <http://oc-media.org/ivanishvili-returns-to-frontline-georgian-politics/>

(EN) <https://eurasianet.org/s/georgia-witnesses-second-coming-of-bidzina-ivanishvili>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/319723/>

Gruzie oznámila plán na zlepšení životních podmínek v Abcházii a Jižní Osetii

Gruzínský premiér Giorgi Kvirikašvili na začátku dubna představil novou „mírovou iniciativu“ s názvem „Krok k lepší budoucnosti“, která má směřovat k rozšíření obchodních, vzdělávacích či cestovních příležitostí pro obyvatele Abcházie a Jižní Osetie, zlepšit jejich životní podmínky a napomoci tak transformaci vztahů Gruzie s těmito neuznanými republikami.

Plán pokrývá několik dimenzí. Obyvatelé Abcházie a Jižní Osetie budou moci namísto tzv. neutrálních pasů obdržet „osobní číslo“, a to bez nutnosti uvést své občanství – a s jeho pomocí jim bude umožněno podnikat, obchodovat, žádat o podporu v gruzínských státních programech či získat vzdělání v gruzínských školách. Studenti abchazských a jihoosetských škol budou moci přejít na ty gruzínské bez zkoušek a za finanční podpory, měla by se rovněž usnadnit procedura uznávání dokladů o dosaženém vzdělání. Produkty vyrobené v Abcházii a Jižní Osetii by nově získaly přístup na vnitřní trh Gruzie s „neutrálním označením o zemi původu“, a následně by mohly být v rámci dohody o volném obchodu Gruzie s EU exportovány na trh evropský s certifikátem o gruzínském původu. Plán rovněž předjímá vytvoření speciálních ekonomických zón ve vesnicích Rukhi a Ergneti, tedy při tzv. administrativní linii mezi Gruzii a Abcházií, resp. Jižní Osetií. Zde se budou moci registrovat obchodníci a podnikatelé z těchto neuznaných republik, k dispozici bude řada služeb poskytovaných gruzínským státem, mají vzniknout komerční a průmyslová centra. Iniciativa předpokládá přijetí úprav v gruzínské legislativě, včetně tzv. zákona o okupovaných teritoriích.

Přestože se jedná o zatím nejvíce ambiciózní plán, svou podstatou se moc neliší od předchozích nepříliš úspěšných snah Gruzie o přilákání obyvatel Abcházie a Jižní Osetie a (v dlouhodobé perspektivě) o reintegraci těchto území. Dle někdejšího gruzínského „ministra pro reintegraci“

Paaty Zaakareišviliho ani tento nový plán nemá příliš šancí na úspěch, jelikož staví Abcházii a Jižní Osetii do role prosebníků a příjemců gruzínské pomoci. Jakékoliv podobné iniciativy by podle něj měly být realizovány krok za krokem a bez jakýchkoliv veřejných prohlášení. Obě neuznané republiky gruzínskou iniciativu obratem odmítly jako „další z gruzínských PR kampaní“ s tím, že „jediným možným krokem k lepší budoucnosti by bylo uznání jejich nezávislosti ze strany Gruzie a následné rozvíjení vzájemných vztahů na mezistátní úrovni“.

(EN) <http://oc-media.org/georgia-unveils-unprecedented-peace-initiative-for-abkhazia-south-ossetia/>

(EN) <https://eurasianet.org/s/georgia-aims-at-better-future-with-breakaway-abkhazia-and-south-ossetia>

(EN) <https://jam-news.net/?p=95317>

(RU) <http://www.kavkaz-uzel.eu/articles/318819/>

Neformální obchod mezi Gruzii, Abcházíí a Jižní Osetií je na vzestupu

Obchod mezi Gruzii na jedné straně, a Abcházíí a Jižní Osetií na straně druhé dlouhodobě roste, a to navzdory politickým překážkám – ukazuje nová studie organizace International Crisis Group (plná verze k přečtení [zde](#)). Hlavním faktorem posilujícím objem vzájemného obchodu je pád hodnoty ruského rublu, který je v obou neuznaných republikách používán jako místní měna. Jeho oslabení jednak snížilo kupní sílu místních obyvatel a zmenšilo hodnotu pomoci, kterou Rusko republikám poskytuje, a současně zvýšilo poptávku místních po gruzínské produkci, která se nyní pro ně stala relativně levnější.

Vzhledem k neformální povaze se hodnota obchodu špatně měří, zpráva ale poukazuje kupříkladu na v loňském roce zdokumentované dlouhé fronty nákladních vozů transportujících gruzínskou produkci do Jižní Osetie. Odhadovaný rozsah obchodu mezi Gruzii a Abcházíí pak činí 150 tun za den. Ročně se vzájemný obchod pohybuje mezi sedmi a patnácti miliony dolarů. Přeshraniční transakce s Gruzii navíc slouží díky uvaleným celním poplatkům i pro abchazské a jihoosetské autority jako vítaný zdroj příjmu nezávislý na Rusku.

(EN) <https://www.crisisgroup.org/europe-central-asia/caucasus/georgia/249-abkhazia-and-south-ossetia-time-talk-trade>

Sýrie uznala nezávislost Abcházie a Jižní Osetie

Sýrie 29. května oznámila své rozhodnutí o navázání diplomatických vztahů s Abcházíí a Jižní Osetií. Tímto krokem se tak přiřadila k hrstce dalších zemí, které nezávislost těchto separatistických republik uznaly již dříve – Rusku, Nikaragui, Venezuele a Nauru (ostrovní státy Tuvalu a Vanuatu svou podporu nezávislosti později odvolaly). Gruzie rozhodnutí režimu syrského prezidenta Bašára Asada odsoudila jako krok porušující mezinárodní právo a spustila naopak proceduru směřující ke zpřetrhání diplomatických vazeb se Sýrií. S odsuzujícími výroky se přidala i řada mezinárodních organizací a zemí západu, včetně USA a Evropské unie.

Ve svém prohlášení syrské ministerstvo zahraničí označuje uznání nezávislosti Jižní Osetie a Abcházie za výraz „vděčnosti za jejich podporu proti teroristické agresi vůči Sýrii“. Dle komentátorů ale Sýrie tento krok učinila na oplátku za pomoc, kterou režimu Bašára Asada v syrské občanské válce dlouhodobě poskytuje Rusko, které je zároveň patronem kavkazských odtrženec-kých republik.

(EN) <https://eurasianet.org/s/syria-formally-recognizes-abkhazia-and-south-ossetia>

(EN) <http://oc-media.org/western-countries-slam-syrian-recognition-of-abkhazia-and-south-ossetia/>

Jihoosetský soud dal za pravdu novinářce Mearakišvili

Cchinvalský obvodní soud rozhodl na začátku května ve prospěch občanské aktivistky a nezávislé novinářky z Achalgori Tamar Mearakišvili. Shledal totiž v postupu místní prokuratury procesní narušení a nařídil tak přezkoumání novinářčina případu. Očekává se, že prokuratura se proti rozhodnutí odvolá k vrchnímu soudu.

Prokuratura Jižní Osetie spustila vyšetřování novinářky poté, co na ni podala místní politická strana Jednotná Osetie stížnost za údajnou pomluvu. Té se měla dle politiků dopustit, když v rozhovoru pro kavkazskou redakci Rádía Svobodná Evropa mluvila o „trafikách“ přidělovaných členům a podporovatelům strany Jednotná Osetie po zvolení Anatolije Bibilova, lídra strany, prezidentem.

Krom toho proti Mearakišvili běží ještě další vyšetřování, v němž ji místní autority obviňují z falšování oficiálních dokumentů. Novinářka považuje vyšetřování proti své osobě za ilegální a označuje je za demonstraci síly místních autorit za účelem donutit ji přerušit svou činnost a opustit republiku.

(RU) https://www.ekhhokavkaza.com/amp/29206346.html?_twitter_impression=true

(EN) <http://oc-media.org/south-ossetian-court-prosecutors-committed-procedural-violations-against-journalist-mearakishvili/>

Tělu muže, vrácenému z Jižní Osetie do Gruzie, chyběly orgány

Z těla gruzínského muže, který na konci února zemřel ve vazbě v Jižní Osetii, byly odebrány vnitřní orgány - tuto zprávu sdělila gruzínská prokuratura rodině zesnulého Arčila Tatunašviliho. Tatunašvili byl v Jižní Osetii zadržen kvůli údajnému podezření z plánování teroristických útoků a jeho smrt dle verze jihoosetských autorit byla způsobena následkem pádu ze schodů při pokusu o útěk. Tatunašviliho tělo bylo převezeno zpět do Gruzie poté, co jeho smrt vyvolala pobouření ze strany Gruzie i západu (viz [přeznový zpravodaj](#)).

Nyní, téměř měsíc po převozu těla, vyšlo najevo, že zemřelému byly odebrány orgány, což gruzínským forenzním expertům prakticky znemožňuje určit přesnou příčinu Tatunašviliho smrti. Dle gruzínského rehabilitačního centra pro oběti mučení, které se forenzního ohledání účastnilo, neslo tělo zemřelého rozsáhlé známky týrání. Gruzínské ministerstvo vnitra vyšetřuje Tatunašviliho smrt jako vraždu.

(EN) <https://jam-news.net/?p=96612>

(EN) <https://www.rferl.org/a/organs-missing-from-georgian-man-s-body-returned-from-south-ossetia/29171100.html>

(EN) <https://jam-news.net/?p=102664>

Sametová revoluce v Arménii, dlouholetou vládu Republikánů ukončil Pašinjan

Protesty v ulicích Jerevanu donutily k odstoupení dosavadního prezidenta Serže Sarkisjana a k moci se dostala liberálnější prozápadní opozice vedená Nikolem Pašinjanem. Demonstrace byly vyvolány snahou dosavadního prezidenta Sarkisjana, který vládne Arménii od roku 2008, usednout do křesla premiéra. Premiér je po změně politického systému nejmocnější funkcí v zemi. Sarkisjan by tedy pokračoval ve své vládě. Protesty v Jerevanu začaly pod vedením mládežnického hnutí „Odmítněme Serže“. Ve stejný moment byl jeden ze tří předsedů opozičního liberálního hnutí Yelk („Odchod“) Nikol Pašinjan na plánovaném protestním pochodu Arménií a v Jerevanu se postavil do čela protestů. Demonstrace doprovázel zásah policie, ale v daleko menším rozsahu, než je v Arménii obvyklé. V průběhu protestů opoziční poslanci odpálili dýmavnice v parlamentu, nicméně ani to nezabránilo zvolení Sarkisjana do křesla premiéra. Pašinjan byl po neúspěšném jednání přímo se Sarkisjanem zatčen, což vylákalo do ulic Jerevanu rekordních 100 000 lidí. V klíčový moment 23. dubna se do čela protestů přidalo asi 200 vojáků v uniformách. Protesty trvaly deset dní, poté Sarkisjan dobrovolně odstoupil. Parlament, ovládaný vládnoucí Republikánskou stranou, 1. května nezvolil Pašinjana do premiérského křesla, což vyvolalo další vlnu protestů. Až symbolicky na den vítězství, 8. května, parlament Pašinjana zvolil.

(EN) <https://eurasianet.org/s/armenia-protests-spread-as-does-police-crackdown>

(EN) <https://eurasianet.org/s/thousands-of-protesters-gather-in-yerevan-demanding-sargsyan-step-down>

(EN) <https://www.rferl.org/a/armenia-women-raise-clamor-for-sarkisians-last-call-/29187558.html>

(EN) <https://eurasianet.org/s/sargsyan-appointed-pm-as-protestors-declare-velvet-revolution>

(EN) <https://eurasianet.org/s/armenias-leader-resigns-amid-peaceful-mass-protests>

(EN) <https://www.rferl.org/a/armenia-annotating-longtime-leader-sarkisians-breakup-letter/29187836.html>

(EN) <https://eurasianet.org/s/armenia-elects-protest-leader-as-prime-minister>

Za úspěchem Arménských protestů stojí zkušenosti i inspirace Gándhím

Demonstrantka se symbolem protestů
Zdroj: Wikimedia Commons

Zpočátku protesty připomínaly jen jedny z mnoha, v ulicích Jerevanu se protestuje často a většinou se setkají s tvrdým zásahem policie a nemají větší úspěch. Současné protesty ale dosáhly svého hned z několika důvodů. Prvním a nejdůležitějším z nich byla jejich nenásilná strategie, připomínaná na všech úrovních. Iničiátoři protestů – hnutí „Odmítněme Serže“, Pašinjanova strana Civil contract a hnutí Arménská fronta – koordinovali postup a netají se inspirací u Gándhího či Mandely. Například čtrnáctidenní pochod Arménií a Pašinjanova image v maskáčovém tričku s kšiltovkou a plnovousem byly pečlivě plánovány a předem odsouhlaseny. Mobilizace protestů byla decentralizovaná, aby nemohly být jednoduše zbaveny vedení (například zatčením Pašinjana v jejich průběhu). Ve vedení se spo-

jilo množství hnutí a iničiátorů protestů z minulých let – jako Elektrický Jerevan nebo „Ne drancování“. Organizátoři také zvolili zábavnou formu. Místo „nudných“ přednášek volili kreativní protesty – například bušení z oken vařečkami na hrnce. Protestní průvody také procházely chudšími okrajovými částmi Jerevanu, které jsou v rámci podobných akcí většinou opomíjeny. Díky této nenásilné, zábavné a inkluzivní strategii se mohlo protestů účastnit větší množství lidí než v minulosti. Mezi protestujícími se objevili i starší lidé nebo naopak mládež, studenti a především ženy. Jejich přítomnost, dle slov organizátora Armena Grigorjana, policisty často zaskočila. Díky této atmosféře se objevilo množství spontánních protestních aktivit, například ikonická čepice s nápisem „Duxov“ (v překladu „buď silný“ či „měj ducha“). Symbol protestů věnoval Pašinajnovi designer Ara Aslanjan a od té doby zaplavila Arménské ulice a stala se symbolem. V neposlední řadě měly protesty pozitivní nádech a jeden jasný cíl – rezignaci Sarkisjana.

(EN) <https://www.opendemocracy.net/od-russia/karena-avedissian/real-revolution-protest-leader-armen-grigoryan-on-what-s-happening-in-ar>

(EN) <https://www.rferl.org/a/the-products-of-armenia-s-uprising-entrepreneurs-riding-the-wave-of-armenia-s-street-protests/29213218.html>

(EN) <https://newrepublic.com/article/148241/armenia-breaking-post-soviet-mold>

Pašinjanovy návštěvy: Karabach, Rusko, Gruzie

Nový arménský premiér Nikol Pašinjan hned první den po zvolení vyjel na návštěvu Náhorního Karabachu, kde se zúčastnil vzpomínkové akce bitvy ve Válce o Náhorní Karabach a seznámil se s aktuální bezpečnostní situací na linii kontaktu. Premiér zmínil, že je připraven vyjednávat s Ázerbájdžánem. Obratem ale dodal, že představitelé neuznané Náhorněkarabašské republiky by měli být součástí jednání, to ale Ázerbájdžán rezolutně odmítá. Neuběhl ani týden a nový premiér se setkal s ruským prezidentem Putinem. Nejednalo se ale o oficiální návštěvu Kremlu, lídři se poprvé setkali v Soči před summitem Euroasijského ekonomického svazu (EAEU). Pašinjan ruského prezidenta ujistil, že Arménie zůstává blízkým spojencem Ruska a ocenil jeho neustranovanou pozici v průběhu protestů. Pašinjan a jeho hnutí Yelk („Odchod“, název odkazuje k odchodu z EAEU) se v minulosti stavěli proti některým proruským politikám a upřednostňovali prozápadní orientaci země. První oficiální návštěva ale směřovala na konci měsíce do Gruzie. Pašinjan s gruzínským protějškem Kvirikašvilim debatovali vzájemné vztahy či dohodnuté rusko-gruzínské přepravní koridory pro arménské zboží. Nový arménský premiér zakončil svoji návštěvu projevy v gruzínském regionu Samcche-Džavacheti, obývaném převážně etnickými Armény.

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29217698.html>

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29225835.html>

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29259236.html>

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29262114.html>

Nová vláda v Arménii

Nikol Pašinjan zformoval novou vládu. Prezident Armen Sarkisjan formálně jmenoval 17 nových ministrů a 3 místopředsedy vlády, z nichž 4 zastávali vysoké pozice v předchozí vládě. Obecně se nová vláda skládá ze zkušených úředníků, mladých Pašinjanových společníků a zástupců parlamentních stran mimo Republikány. Druhá nejsilnější parlamentní strana, Carukjanův blok, obsadila posty vicepremiéra (Mher Grigorjan), dále ministra energetiky, dopravy a komunikace, ministra pro mimořádné události a ministra sportu a mládeže. Arménská revoluční federace Dašnakcutjun se ujme postů v čele ministerstev ekonomického rozvoje (Artsvik Minasjan, bývalý ministr životního prostředí) a zemědělství (Artur Chačatryan, bývalý guvernér provincie Širak). Další dva vicepremiéři Ararat Mirzojan a Tigran Avinjan jsou členy Pašinjanovy strany Yelk, přičemž Avinjan je ve svých 29 letech nejmladším místopředsedou vlády v historii. Několik postů obsadili nestraníci.

Z nejvýznamnějších ministerstev, pozici ministra zahraničí, obsadil bývalý ambasador Arménie v OSN Zohrab Mnatsakanian, jenž je kariéřním diplomatem a v minulosti již sloužil na postu ministra zahraničí, a to mezi léty 2011 a 2014. Pro absolventa Ruské vojensko-diplomatické akademie Davita Tonoyana není post ministra dopravy novinkou, a navíc působil v minulosti jako ministr pro mimořádné události. Mezi léty 1998 až 2007 zastupoval svoji zemi v ústředí NATO v Bruselu. Ministrem financí se stal Atom Džandžughazjan, dlouholetý náměstek ministra financí a předseda Arménské státní pokladny. S novým osazenstvem chce Pašinjan co nejdříve začít provádět reformy.

(EN) <http://www.gov.am/en/>

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29266265.html>

Oligarchu vlastního největší sítě supermarketů v Arménii Yerevan City navštívila daňová kontrola

Národní bezpečnostní služba Arménie (NBS) potvrdila 29. 5. zahájení vyšetřování arménské oligarchy Samvela Alexanjana, jemuž patří mimo jiné i největší řetězec supermarketů v zemi - Yerevan City. Alexanjan je členem bývalé vládnoucí Republikánské strany a v průběhu demonstrací, které vedly ke změně vlády, osobně fyzicky zasahoval proti demonstrantům. Po zveřejnění jeho chování byla v Arménii spuštěna iniciativa vyzývající k bojkotu supermarketů Yerevan City, k níž se připojilo nebývalé množství lidí. NBS si posvítila na účetní knihy Alexanjana a zahájila kompletní audit všech oligarchových aktivit. Pašinjan dříve prohlásil, že jeho vláda nebude usilovat o „vendety“ na předchozích „protivnicích“, avšak zároveň nebude zavírat oči nad nepravím a nedodržováním zákonů. Yerevan City čelí obvinění z daňových podvodů, které šplhají do výše milionů dolarů.

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29259781.html>

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29257328.html>

První zatýkání na arménské Celní správě

Pašinjan se několik dní po svém zvolení pustil s vervou do práce. Již na konci května byla provedena rozsáhlá akce Národní bezpečnostní služby (NBS) na Celní správě, která je považována za nejvíce zkorumpovaný orgán v Arménii. Dokonce již došlo k prvním zatčením. Tři vysoce postavení úředníci byli zatčeni a obviněni z korupce. NBS obvinila rovněž soukromou firmu Norfolk Consulting, která byla založena k praní špinavých peněz. Podle NBS bylo u ředitele společnosti Armena Unanjana doma nalezeno 500 tisíc dolarů v hotovosti. Mezi úředníky Celní správy a představenstvem firmy existují úzké vazby. Společnost měla výsadní právo na dovoz nákladů z Číny, Spojených Arabských Emirátů a Turecka do Arménie a NBS vyčíslila finanční únik republiky Arménie na 7 milionů dolarů. Tato firma však není jediná, která pracuje s podobným schématem. Obvinění v menším rozsahu čelí dalších 9 společností a kauza, která je momentálně v začátcích, bude mít ještě velkou dohru.

(EN) <https://www.azatutyun.am/a/29255184.html>

Alijev znovu zvolen

Ilham Alijev

Zdroj: Wikimedia Commons

Ilham Alijev zahájil 18. května své čtvrté volební období ve funkci prezidenta Ázerbájdžánu. Tentokrát by měl vládnout ne pět, ale sedm dalších let. Podle ústřední volební komise dostal šestapadesátiletý Alijev 86,1 % hlasů. Volby ale byly podle mezinárodních pozorovatelů zmanipulované a o svobodné soutěži kandidátů nemohla být ani řeč. Původně se měly volby konat až v říjnu, Alijev je ale posunul už na 11. dubna. Opozice byla tímto krokem překvapená a rozhodla se volby bojkotovat. Na internetu se objevila řada videí, zřetelně dokazujících volební podvody.

(EN) <https://www.rferl.org/a/aliyev-sworn-in-for-fourth-term-as-azerbaijan-s-president/29174459.html>

(EN) <https://www.rferl.org/a/azerbaijan-aliyev-expected-win-reelection-april-11-vote/29158177.html>

(EN) <https://www.rferl.org/a/apparent-vote-fraud-in-azerbaijan-presidential-vote/29159598.html>

(EN) <https://www.rferl.org/a/azerbaijan-election-workers-appear-to-switch-ballot-box/29159516.html>

Roste počet potratů

Podle ázerbájdžánského statistického úřadu se během posledních 4 let počet potratů zdvojnásobil. Před 4 lety bylo uměle ukončeno každé šesté těhotenství, letos již každé čtvrté. Zároveň se trvale snižuje celkový počet narozených dětí.

Podle expertek oslovených redakcí Jam-news.net je příčinou tohoto nárůstu nedostatečná osvěta v oblasti antikoncepce, a to především u mladých žen. Na druhou stranu může tuto statistiku ovlivňovat i důkladnější monitoring interrupcí, tedy že v minulosti jich více uniklo statistickému zpracování.

I tak je ale počet interrupcí ve srovnání se světem velký. Alarmující je také fakt, že většina těhotných žen podstupujících potrat čeká dívky. Počet narozených chlapců tak již řadu let překračuje počet narozených dívek.

(EN) <https://jam-news.net/?p=99456>

Nákup běloruských raket

Ázerbájdžán uzavřel s Běloruskem smlouvu na nákup zatím neznámého počtu běloruských raketometů Polonez. Proti kontraktu protestuje Arménie, která je spolu s Běloruskem (na rozdíl od Ázerbájdžánu) členem organizace Smlouvy o kolektivní bezpečnosti, vojenské aliance vedené Ruskem. Nákup systému Polonez má být odpovědí na prodej ruských raketometů Iskander do Arménie.

(EN) <https://eurasianet.org/s/azerbaijan-reaches-deal-with-belarus-over-missile-purchases-report>

(CZ) <https://www.militarybox.cz/news/raketometry-polonez-do-azerbajdzanu/>

Volby plné překvapení

Prezidentské volby v Ázerbájdžánu provázala celá řada pozoruhodných jevů. Neuvěřitelnou náhodou například jeden z kandidátů, Araz Alizadeh, získal v každé z 35 volebních místností v jednom volebním obvodu v Nachičevanu přesně po dvou hlasech. Jedná se tak buď o velmi nepravděpodobnou statistickou anomálii, nebo kdosi z volební komise prostě projevil nedostatek fantazie a celý excelový sloupec u Araze Alizadeho zkopíroval. Ve volebních místnostech se také projevil překvapivě vysoký výskyt hlasujících identických dvojčat. O vyspělosti ázerbájdžánské politické kultury pak zase může svědčit to, že někteří kandidáti během předvolebních debat vychvalovali své protivníky, respektive jednoho z nich - Ilhama Alijeva a někteří ho dokonce i volili.

(EN) <https://eurasianet.org/s/five-remarkable-things-about-azerbaijans-unremarkable-election>

Opatření proti domácímu násilí

V Ázerbájdžánu bude možná přijat zákon, umožňující monitorování pohybu pachatelů domácího násilí. Náramky budou informovat příslušné úřady, pokud násilník poruší soudem uložený zákaz přiblížit se ke své oběti. O tom, jestli toto opatření bude mít vůbec nějaký efekt, se však mezi odborníky na domácí násilí již teď mluví spíše skepticky. V Ázerbájdžánu je podle odhadů každá třetí žena obětí domácího násilí, avšak jen velmi málo z nich se odváží proti násilníkovi vystoupit a obrátit se na policii.

(EN) <https://jam-news.net/?p=103734>

Sto let ADR

Před sto lety, 28. května 1918, vznikla první sekulární demokracie v muslimském světě, Ázerbájdžánská demokratická republika. Ačkoli existovala jen necelé dva roky a v dubnu 1920 byla obsazena Rudou armádou, její symbolický odkaz trvá dodnes. Zatímco dnešní ázerbájdžánská demokratická opozice na období první republiky ideově navazuje, současná vláda Ilhama Alijeva se k němu staví mnohem odtažitěji. Pozoruhodné je, že Ilham Alijev ve svém proslovu ke stoletému výročí vzniku ADR mluvil o několika klíčových politických figurách té doby, opomenul však jmenovat vůbec nejdůležitější postavu, Mammada Amina Rasulzade, zakladatele tehdy vládní, dnes opoziční strany Musavat. Zatímco první ázerbájdžánská republika byla demokratickou republikou, založenou na liberálních hodnotách, a v některých ohledech dokonce předběhla i některé evropské země (např. volební právo dostaly ženy o půl roku dříve než u nás), dnes se co do míry demokracie a dodržování lidských práv ocitá v mezinárodním srovnání na těch nejspodnějších místech.

(EN) <https://jam-news.net/?p=104715>

(EN) <https://eurasianet.org/s/azerbaijan-marks-centennial-of-democratic-republic-with-little-fanfare>

Očekávaná amnestie skončila zklamáním

U příležitosti 100 letého výročí založení Ázerbájdžánské demokratické republiky byla očekávána rozsáhlá amnestie, která by se částečně mohla týkat i politických vězňů. Podle Oktaje Gulalijeva, koordinátora Centra na ochranu politických vězňů, k tomuto očekávání přispěly i účelově prosakující informace přímo z prezidentské kanceláře během nedávné volební kampaně. K amnestii nakonec došlo, předčasně propuštěno bylo více než 600 vězňů, mezi nimi však bylo pouze 12 politických. Čtyřem z nich navíc do konce výkonu trestu zbýval pouhý týden. Podle Gulalijeva zůstává v ázerbájdžánských věznicích okolo 150 politických vězňů.

(EN) <https://jam-news.net/?p=104235>

(EN) <https://eurasianet.org/s/azerbaijan-marks-centennial-of-first-democratic-republic-with-arrests>

Rok od únosu Afgana Muchtarliho

29. května to byl přesně rok od únosu ázerbájdžánského novináře Afgana Muchtarliho z Gruzie, kde dlouhodobě pobýval v exilu, do Ázerbájdžánu. V Tbilisi byl naposledy viděn, když se večer na ulici loučil se svým kolegou. Druhý den byl již v ázerbájdžánské vazbě, absurdně obviněn z toho, že nelegálně překročil hranice Ázerbájdžánu, napadl pohraniční stráž a propašoval s sebou 10 000 euro. Letos v lednu byl odsouzen v šesti letům vězení. „Mám štěstí, že mě po cestě z Gruzie do Baku nezabili. A že mě nezabili ve vazbě. Dostanu nanejvýš sedm let. To nás ale neumlčí. Uvězněte nás nebo zabijte - přijdou další a budou pokračovat v našem boji. Naším cílem není svrhnout Alijevy, ale dát lidem naději. Této naděje nás zbavit nedokážete,“ řekl Afgan během své závěrečné řeči u soudu.

Muchtarliho žena a dcera po jeho únosu z bezpečnostních důvodů přesídlily do Německa.

U příležitosti ročního výročí Muchtarliho únosu se v centru Tbilisi uskutečnila demonstrace, na které několik desítek lidí požadovalo po gruzínských úřadech náležitě vyšetření celého případu. K tomu totiž zatím nedošlo a o tom, jak se vlastně novinář dostal přes hranice, se ví pořád jen velmi málo.

(EN) <https://www.meydan.tv/en/site/news/28994/>

(EN) <http://www.eng.kavkaz-uzel.eu/articles/43318/>

K odběru měsíčního zpravodajství z jižního Kavkazu se můžete snadno přihlásit na

<http://www.cestainiciativy.cz>

Líbí se vám zpravodajství? Pomozte nám pokračovat v jeho vydávání!

NEzávislé Sociálně Ekologické HNUTÍ – NESEHNUTÍ

tř. Kpt. Jaroše 18, 602 00 Brno, tel.: 543 245 342, e-mail: brno@nesehnuti.cz

<http://www.nesehnuti.cz>

Na vzniku tohoto přehledu zpráv se podíleli:

Ondřej Zacha, Štěpán Lohr, Barbora Jelínková, Pavla Švecová, Jaromír Němec

Poznámky:

Názvy některých měst i území na jižním Kavkaze se staly součástí politických bojů, které navazují na přímé vojenské konflikty mezi různými znepřátelenými zeměmi. Proto se můžete ve zpravodajství v ruském i anglickém jazyce setkat s názvy jako Sukhumi/Sukhum, Stepanakert/Khankendi [1], Tskhinvali/Tskhinval, South Ossetia/Tskhinvali Region apod. V tomto zpravodaji se snažíme používat pro pojmenování hlavních měst neuznaných či částečně uznaných území jazykovou podobu, která byla konzultována s Ústavem pro jazyk český Akademie věd České republiky (pokud taková podoba existuje).

Pro bezprostřední vzhled a ilustraci některých názorových postojů politického života na jižním Kavkaze občas uvádíme i odkazy na zdroje, které vyjadřují stanovisko pouze jedné ze zainteresovaných stran či na zdroje, které v žádném případě nelze označit za nezájaté. V žádném případě to neznamená, že se redakce tohoto zpravodaje ztotožňuje se všemi názory či východisky médií, jejichž odkazy uvádíme.

[1] Ázerbájdžán v roce 1991 přejmenoval město na Chankendi a používá pouze tento název, Arménie a arménské obyvatelstvo, které nyní město ovládá, používají název Stepanakert vzniklý v dobách Sovětského svazu v roce 1923.

TRANSITION

Projekt byl podpořen z prostředků Ministerstva zahraničních věcí ČR
v rámci Programu transformační spolupráce ČR.